

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy óra	1	"
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A költségvetés.

Nagybecskerek, október 10.

A ki nem hisz a reformpolitika gyümölcsében, az nézze meg a rideg számokat, melyek Demosthénéknél ékeesebben szólnak. A magyar állam költségvetésében az 1893. évi zárszámadás 34 millió forintnyi feleslegben nemcsak a magyar államháztartás fényes helyzete jut érvényre, hanem ez a nagyszerű pénzügyi és gazdasági siker azt is bizonyítja, hogy a magyar kormány reformpolitikája helyes és az államra áldásos.

Magyarország pénzügyei ma oly jók, költségvetésének számai a jólétnak és a kulturális és gazdasági haladásnak oly ékeesen szóló bizonyítékai, hogy okvetlen el kell ismerni, hogy az uralkodó reformpolitika is jó. A tények logikája lehetlenné teszi, hogy ez igazságot bárki tagadhassa.

Ezt a politikai igazságot, a magyar államnak ezt az áldásos politikai és pénzügyi sikerét elismerheti minden párt, a mint Magyarország tekintélyének és hatalmának nagy előnyére azt a külföldi államférfiak és szaktekintélyek elismerték. Ennek az igazságnak érvényre juttatása tehát a legfőbb állami érdekeknek használ és csak előnyös rájuk néve, ha a gazdasági munkálkodás terén megszűnik a pártok torzalkodása. Egy pártnak sincs érdekében, hogy a logika törvényei ellen ez igazságon rágódjék. Hisz az új testámentum is, mely társadalmilag és gazdaságilag is reformálta az egész világot, tanítja, hogy gyümölcséről ismerjétek meg a fát.

E reformpolitika gyümölcsét számokban az 1893. évi zárszámadások 34 millió forintnyi feleslegre fejezi ki. Élő bizonyítéka ez Magyarországnak viruló egészségben gyarapodó hatalmának. Ezért tehát a megczafolatlan politikai mennyiségben szabályaival bizonyította be szükséges voltát

a reformpolitika, a mely évek óta vezeti az ország sorsát.

Ezek a pénzügyi eredmények részrehajlatlan számtani kifejezései Magyarország kulturális, politikai és gazdasági haladásának. E reformpolitika gyümölcsét ma már élvezzi az ország és annak gyakorlati haszna napról napra nagyobb lesz a magyar termelő osztály minden tényezőjére nézve.

A beszédben, melylyel Wekerle miniszterelnök és pénzügyminiszter a magyar állam 1895. évi költségelirányzatát a képviselőház elé terjesztette, Magyarország pénzügyi vívmányainak számos értékes következményeire utalt. Így hangsúlyozta egyebek közt, hogy a külföld által is elismert ama tény, mely szerint Magyarország ma azon európai államok sorába tartozik, a melyek a legjobban rendezett pénzügyekkel bírnak, kell hogy arra indítson benünket, hogy azt tovább értékesítsük az ország gyakorlati hasznára. Valamint más, hasonló kedvező pénzügyi helyzetben levő állam, mint Magyarország, államadósságai után jóval alacsonyabb kamatot fizet a 4%-nál, azonképen a magyar állam sem áll meg az államhitel javításának útján. Wekerlének szándéka e tekintetben az, hogy alkalmas időben a pénzpiacz kedvező helyzetét felfogja használni oly állami kölcsön kötésére, mely után a mostani 4%-os kamatnál alacsonyabb kamatot fizet az ország, hogy ezzel az alacsonyabb kamatozású kölcsönnel a mostani 4%-os, tehát magasan kamatozó államadóssági cizmeteket konvertálja, illetve kifizesse. A jogos megtakarítást aztán, a melyet az állam ezzel az államadósságok után fizetendő kamatkidadások csökkenése által megtakarít, nagyobb mértékben fordíthatjuk kulturális célokra.

A miniszterelnöknek egy másik igen fontos nyilatkozata biztosíték arra nézve, hogy a pénzügyi haladás új feltételeiről

is előre gondoskodik. Így a szeszadó reformja az előrehaladó és a közegészségügyre is előnyös rendszer értelmében fog történni úgy, hogy csak tisztított és az egészségnek nem ártalmas alkohol jöhet forgalomba. Magyarország ezzel a pénzügyi reformmal adóbevételeinek állandó emelését éri el és oly reformatori példát ad, melyet Európa más államai épp úgy fognak majd utánozni, mint a zónatarifát.

A költségelirányzat fényes eredményét a maga egészében még érthetőbbé teszi az, hogy 1895-ben megint egy ropant összeg, 24.322.733 frt fordítottak beruházásokra. Ezek a beruházások mind olyanok, melyek jövedelmet hajtanak. Ezen kívül az összes minisztériumok költsége emeltetik. Ilyen emelések a belügyi tárcza nagyobb szükségleteire 1.270.954 frt; a pénzügyi tárcza rendes kiadása 9.144.257 frttal, a földmívelési tárcza kiadásai 604.682 frttal, a vallás- és közoktatástügyi tárcza szükségletei 907.629 frttal, az igazságügyi tárcza rendes kiadásai 343.885 frttal emelkednek 1895-ben. Leghatalmasabb a szükségletek emelkedése a kereskedelemügyi tárczánál, melynek többszükséglete 1895-re 12.735.829 frtot tesz, mely összegből 9.404.800 frt az állami vasutak kiadásainak emelkedésére esik. Tetemes az emelkedés a közöstudgyi kiadásoknál, a nyugdíjknál, Horvát-Szlavon országok belügyminiszteri szükségleteinél és a honvédelmi tárczánál is. És mindezek a reformpolitika állami mérlegének eredményei.

A helyzet Szerbiában. A szabadelvű párt körében minduntalan terjesztik a hírt, hogy a Nikolajevits kabinet bukása küszöbén áll és hogy a miniszterváltozás a liberális párt szellemében fog megtörténni. Az új szabadelvű kabinet élén hirszerint Belimarkovits tábornok, vagy Avakumovits, a volt miniszterelnök állna. Ribaracz belügyminiszter lenne, míg Petrovics Vukosin, a kiről tudják, hogy a jelenlegi miniszterelnökkel nem rokonszenvez, továbbra is megtartaná a pénzügyi tárczát.

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

A h i r.

Irta: Jean Rameau.

Matabiau Frigyes egészen olyan ember mint a többi embertársa, azaz: olyan, a ki szívesen beszélget magáról. A mióta dajkája öléből lekerült, mindig a hirnvet tartotta élete főcélijának. Hogy azt elérje, a következőket cselekedte: 1. Szülő városának nagy szolgálatokat tett. A hirnév nem érkezett meg. 2. Olyan pomádét talált ki, mely a hajhullást kétségtelenül megakadályozza. A hirnév most sem jött meg. 3. Minden héten 300 kilogramm kenyéret osztott szét megyéje költői közt. A hirnév még egyre késedelmezett. 4. Új fajta monoklit talált föl, melynek a szemén való megtartása legalább egy évi buzgó tanulmányozást igényelt. A hir még egyre kerülte. 5. Megmentette hazáját, melynek elmondása azonban nagyon elnyujtaná ezt a történetet. Mindennek dacára oly ismeretlen maradt, mint az emberiség többi közönséges jövetői.

Erre Matabiau Frigyes pesszimistává lett. — Mi az ördögöt tegyen hát az ember, hogy beszéljenek róla? töprengett magában, körmet rágyva.

Elkezdett szorgalmasan könyveket, röpiratokat, szemléket, lapokat olvasni, szóval mindent, a mi egy civilizált országban a hirnvet és kulturát terjeszti.

E tanulmányozás tíz évig tartott; mikor a tíz év végére ért Matabiau Frigyes, kezében volt a bölcsek köve. Megtalálta azt a nagy értékű eszközt, mely hirnèvre segíti az embert s a mely

ezköz annál nagyszerűbb volt, mert elegendő bárki pénztárczája és esze hozzá. Matabiau mindjárt mestervágással rukkolt ki, keresztülszurt párban két hirlapíró és elnyelt egy dítorót. Csakhamar mindenütt hangzott a Matabiau neve; az összes almanachok közölték tetteit; a fényképszekek és a képes lapok kiadói szinte nyüzsgöttek körülötte és egy csomó ifjú hölgy, kik erénydíjat nyertek, elküldte neki hajfűrtjét. Ez mind nagyon szép volt, de nem elégítette ám ki Matabiau Frigyes-t.

Ekkor oly ötlete támadt, mely híret a föld lakott részeinek legszélső határáig elvitte: fogadott ugyanis abban, hogy negyven napig nem iszik. A világ e negyven napon át egyre Matabiaura figyelt, ki a határidő lejártá után bámulatos tetét egy nem kevésbé bámulatos koronázta meg azzal, hogy egy kétféjű asszonyt vett nőül, a ki egy vásári bódében ötven centimesért mutogatta magát. Ez megmérhetetlen dicsőséget öntött fejére. Csillaga a legfiatalabb tenoristák és a legvénebb színésznők csillagát is elhomályosította. A kolera kitört Franciaországban, de a lapok, melyek tele voltak vezérozikkkel Matabiauról, hírekkel Matabiauról, szójátékokkal Matabiauról, anekdotákkal és emlékezőkkel Matabiauról és orvosszerek hirdetéseivel, melyekről Matabiau bizonyítványt adott, nem érték rá a boldogtalan járványnak csinálni reklámot, akár csak ha az egy becsületes, szerény és tehetséges ember lett volna.

De ez még nem minden.

— Minthogy most divatban vagyok, — mondá magában Matabiau Frigyes, — fogjuk meg az ökröt a szarvánál.

Erre megtette a matador vágást, és pedig

a következőkép: Matabiau asszony a kétféjű, férjétől ügyesen vezetett, revolverrel agyonlőtt három férfit, kik neki szerelmet vallottak. Ez az eszköz, mely azóta kissé banális lett, azt eredményezte, hogy Matabiau asszony boldog férjére a hirnév és népszerűség oly hallatlan özöne áradt, hogy egy napfogyatkozás és egy júliusi havazás teljesen figyelemen kívül maradt. A legöregebb hirlapírók sem emlékeztek ilyenre. És ez a véres dráma egy még véresebbel komplikálódott, mely Matabiau híret oly magasságba vitte, hogy tollunk makacsul megtagadja a szolgálatot annak ecsetelésére.

Elégedjünk meg annak konstatalásával, hogy három hónap multával a papagályok és a tudós fókák csak a Matabiau nevet ejtették ki. A mi azonban az új drámát illeti, az a maga borzalmas tragikumában a következő volt:

Matabiau ügyes manőverrel felesége két feje közt politikai villongást támasztott. Matabiau asszony (a baloldali) egy üveg vitriolt öntött Matabiau asszony (a jobboldali) arcába, a mi oly szomorú komplikációt idézett elő, hogy a kettő osztott asszony egészben meghalt és Matabiau Frigyes mint kettős özvegyet hagyta hátra.

Azonban megtörtént, hogy husz év multán Matabiau Frigyes, kinek hirnve ezerszáz és néhány hétig betöltötte a világegyetemet, arra a véleményre jutott, hogy a hir nagyon kelletlen dolog. Nem tilhetett társaskocsiba, nem fürödhetett meg a tengerben, a nélkül, hogy ne akadjon egy konduktornak vagy fürdőszolgának öltözött reporterre, s ez nagyon szomorú. Matabiau Frigyes tehát most arra törekedett, ugyanoly szívdóssággal, mint a milyennel híressé tette magát, hogy elfeledtesse nevét.

Közigazgatási bizottság.

Nagybecskerek, október 10.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését, a melyen zombori Rónay Jenő kir. tanácsos főispán uron kívül jelen voltak dr. Dellimanich Lajos m. főjegyző, Poroszkay Béla főügyész, dr. Mihalovich Ödön árvaszéki elnök, dr. Plechl Szilárd főorvos, Talapkovics Vazul kir. tanácsos pénzügyigazgató, Steinbach Antal kir. tanácsos kir. tanfelügyelő, dr. Goszleth Lajos kir. főmérnök, dr. Orosdy Lajos kir. ügyész, Rónay Ernő közigazd. előadó, Várady Mihály kir. tanácsos nyug. kir. törv. elnök, Vécsey István ügyvéd, ev. ref. egyh. főgondnoka, Vinczevidy Izidor nagyföldbirtokos, Schwarcz Mihály ügyvéd, Kovács Ágoston ügyvéd, kir. tanácsos, tagok; Rigó István m. tb. főjegyző, Hegedűs János m. aljegyző.

Elnök szívélyesen üdvözlölte a megjelent tagokat s az ülést megnyitja. A hivatalos rend betartásával tárgyalás alá előbb az adóügyek vétettek, a hol is néhány ezer forint behajthatóság címén leiratott, a kivetett adók s kirott bírságok elleni felebbezések intézettek el s néhány esetben a dologi végrehajtás rendeltetett el; a szakelőadó havi jelentése szerint az adókivetés befejeztetett, a behajtás menete kedvező.

Majd a közoktatási ügyek kerültek a sorra, a hol az előadó néhány tanító megválasztásának s tanító díjlevél s számadás jóváhagyását illetve megerősítését kérte. A bizottság azonban ez alkalommal arra is felkérte a tanfelügyelőt, hogy jövőben a megválasztott tanszemélyeknek ne csak egyszerű jóváhagyását kérje, de tegyen jelentést azok előlétele, társadalmi s politikai magatartása s erkölcsisége felől is.

Következnek azután a kereskedelmi majd az árvaügyek, a hol mi különöseket sem fordultak elő.

A börtönök állásáról tett ezután kir. főügyész jelentést s javaslatát, hogy a n. kikindai ügyész a nméltóságú igazságügyminiszter ur által hivattassék fel, hogy ő is a kezelése alatti börtönokről tegyen jelentést. A bizottság úgy ezen javaslatát mint azt, hogy jövőre a börtönvizsgáló küldöttségek azon kir. ügyészt, kinek vezetése alatti börtönt megvizsgálni szándékolnak szándékuk jó eleve értesítsék.

A közegészség a lefolyt hóban kedvező volt; a főorvosnak a difteritis elleni oltó „szerum“ anyagnak beszerzését javaslatát, minthogy azonban a bizottság ülésével párhuzamosan ülésező törv. bizottság tárgyalásán már messzebbmenőleg intézkedett e javaslat felett napi rendre tért.

Ezekután a felebbezett uti s nőülési ügyek kerültek sorra, a hol egynehány igen szorosán magánjogokat érintő dolgok intéz-

A következő kísérleteket tette: 1. A Szaharába menekült. Népszerűsége még nőtt. 2. Gründolt egy bankot és megbukott. Annyit beszélt róla, mint legszebb napjaiban. 3. Egész vagyonát jótékony célokra fordította. De hirtelen oly szilárdan meg volt alapítva, hogy ez a merész lépés se ártott neki.

— Így vagyunk? bömbölte dühösen. Jó, majd meglátjuk, nem sikerül-e most?

Haragosan egy nyomdászhoz rohant és egy kiáltványt nyomtatott, melyben Franciaország trónkövetelőjének jelentette ki magát.

Alig hinné az ember, Matabiau erre sem lett népszerűtlen.

— Ez borzasztó, — dadogta, mikor látta, hogy ez az eszköz sem segít. És kétségbeesetten a Szajna felé irányozta lépteit. Már ép át akart mázni a hid karfáján, hogy a vízbe vesse magát, csak hogy megszabaduljon szörnyű népszerűségétől, mikor egy hosszú haju szegény ördög jött vele szemben a bal partról, kinek láttára Matabiau ajkait diadalkiáltás hagyta el.

— Megvan a jó eszme! — kiáltotta örömtől ragyogva.

Matabiau Frigyes egy papirkereskedőhöz sietett, vásárolt papírt és tollat, bezárkózott egy padlászobába, a hol lesoványodott, gondolkodott, s irt, lázasan tele irt két rizsma papírt, ebből könyvet csinált s azt minden politikai és irodalmi kitűnőségeknek megküldötte s ezzel a lépéssel végre lesüllyedt a legvastagabb sötétségbe, a legmélyebb magányba és a legridegebb elhagyatottságba.

Csakugyan senki sem beszélt többé Matabiauról.

Mert mesterművet irt.

tektek el. — Ezzel a tárgysorozat kimerítve lévén a bizottság jövő havi ülésének napjára november 12-ét tűzte ki — elnök az ülést befejezte.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 11. A kis- és nagyhid bejárása.

Október 13. A kereskedő ifjak estélye.

Október 18. A t. h. é. v. közgyűlése.

November 3. A magyar olvasó-kör hangversenye.

November 15 — 18. Országos vásár.

A gőzfűtő naponta reggeli 5 órától nyitva van, nők részére kedden és pénteken délután.

— Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Alexich Teofil nagybecskereki adóhivatali gyakornokot a pancsovai, Gözsy Ödön zirczi adóhivatali gyakornokot pedig a törökkanizsai kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárrá nevezte ki.

— Őszi közgyűlés. A hétfőn megkezdett rendes őszi közgyűlést a vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt folytatta Rónay Jenő főispán elnöke alatt. Több kisebb fontosságú ügyön kívül ma a megyei kórházak finanszírozását is tárgyalták. Dániel alispán, ki időközben Budapesten járt, jelentést tett utazása eredményéről. Érdekes jelentéséből a következő adatokat közöljük: Az összes kórházak vagyis a központi, zombolyai, nagyszentmiklósi és törökkanizsai együttvéve 424.949 frtba kerülnek; ehhez hozzá számítva az első törlesztési hányadot 21.000 frttal, összesen kerülne 445.949 frtba. Ezzel szemben van fedezetül az 1893. és 94-ik évi pótdadó 80.000 frt. Nagybecskerek városának tartozása és egyebek ajánlatával együtt 114.949 frt, továbbá 42.000 frt finanszírozása 330.750 frt, összesen 445.699 frt. A törvényhatósági bizottság oly feltétellel határozta el a kanizsai kórház felépítését, ha a község megfelelő telket ad és a csókai kórház értékét megtéríti. Egyébként pedig megbizta a vármegye alispánját, hogy a Jelzálog Hitelbanknál az évenkénti 42 ezer forint pótdadót finanszírozza, a kölcsönkötvényt aláírja és a pénzt felvegye.

— Elhalasztott gyűlés. A f. hó 9 és 10-ére kitűzve volt Aranka-társulati választmányi és rendes őszi közgyűlést közbejött akadályok miatt elhalasztották f. hó 13 és 14-ére. Gróf Nádkó Kálmán elnök akadályozva lévén ezen időben a megjelenésben, a gyűlésen Kohner Henrik társ. alelnök fog elnökölni.

— Az engesztelődés ünnepe. Tegnap este kezdtek meg zsidó polgártársaink ünnepeik legnagyobbjának, a Jomkipurnak megülését. Tegnap este és ma egész nap, valamig csak az első csillag fel nem bukkan a besötétedő égbolton, buzgó imák szállnak az izraeliták ideiglenes templomából az egzekurához. Engesztelődés és megbékélés tartja ünnepeit e napon, amelyen szünetel az élet minden vásári zaja.

— Eladott gyógytár. Erős Aladár verseczi gyógyszerész 34 ezer forintért megvette Neuhöld Károly kikindai gyógytárát.

— Városi tanács vagy rendőrfőkapitány? Érdekes illetékeségi összehúzóási esetben döntött közelebb a belügyminiszter. Temesvár város tanácsa ugyanis felirt a belügyminiszterhez, azon intézkedés ellen, mely szerint a városi főkapitány van jogosítva megadni az engedélyt valamennyi nyilvános mulatságra és így színházi előadásokra is; mert a városi hatóság, mely annyi áldozatot hoz a színház érdekében, nem szívesen adja ki kezéből a színház előadások engedélyezési jogát. A miniszter azonban megmaradt azon elhatározása mellett, hogy a városi főkapitány van jogosítva megadni az engedélyt a színházi előadások tartására is.

— A hetedik parancsolat. Hogy a becsületes embereken kívül vannak „nem becsületes“ emberek is, naponként elég gyakran tapasztalhatjuk. Kubicsék temesvári vállalkozó egész nyugodtan vezette Nagyfaluban az építkezéseket mikor arra a sajnálatra méltó felfedezésre jutott, hogy egy buzgó közműves legénye, névszerint Hablik Antal eltűnt. Ez még magában véve nem lett volna olyan nagy baj, ha nem tűnt volna el vele együtt a vállalkozó ur 120 frt

készpénze. Minthogy pedig a kettő eltűnése között lényeges összefüggés van, továbbá mint-hogy Hablik Nagybecskereket tisztelte meg látogatásával, Berkes rendőrfelügyelő tegnap személyesen vitte Temesvárra az ottani rendőrség ölelő karjai közé.

— König ur téved. Nagy-Szt. Miklós-on összeveszttek egymással a görög keleti és a gör. kath. románok. Decsin Vazul, görög-katolikus plébános följelentést tett az aradi görög keleti püspöki hatóságnál Petrovics Szvetozár görög-keleti lelkész kollegája ellen. Azzal a súlyos váddal illeti e följelentésben, hogy Petrovics Szvetozár megvesztegette Hamzsea Ágoston aradi szeminaryumi igazgatót és szentszéki ülnököt: 807 frtot adott neki azért, hogy a románok ügyét támogassa a szentszéknél. König Salamon, a nagyszentmiklósi Magyar Néplap szerkesztője ezt kiírta lapjában, a mi miatt aztán nem Petrovics, hanem Hamzsea fogta sajtópörbe a szerkesztőt. A tárgyalást szombaton tartották meg a szegedi esküdtszéknel. A tárgyaláson Balogh István nagyszentmiklósi posta- és táviróosztályos fontos vallomást tett egy levélről, melyet Nagy-Szent-Miklósról küldtek Hamzseának. Hivatalos iratok küldtek ebben a levélben, mely ötpeccéses volt. A postán, ajánlott levél lévén, 807-es számot kapott. Ez az egyszerű, talán nagyon is egyszerű történet igazolná azt, hogy a pénzes levélnek látszó ajánlott levél 807-es száma ejtette tévedésbe ezt a papot, ki Hamzsea ellen az említett delegációban a 807 frtról szóló megvesztegetési históriát kitalálta. König Salamon ezután nyilatkozatot tett. A tárgyalásból meggyőződött közleménye igaztalanságáról s ígérte, hogy bocsánatot kér Hamzseaától kit nem ismert, az esetben, ha Hamzsea a vádját visszavonja. König, Hamzsea ügyvédjének felszólalása után azt is ígérte, hogy bocsánatot kérő nyilatkozatát lapjában közzéteszi. Hamzsea erre visszavonta panaszát, mire a törvényszék a tárgyalást beszüntette.

— Gyilkosság egy köteg szalmáért. Egres községében, mint levelezőnk írja, borzasztó eset történt. Szatupár Juon és Pecskán Arkadie oláh parasztagdák szalmával megrakott szekereikkel hazafelé hajtvva, utközben összeszólalkoztak a felett, hogy Szatupár a szalmából, melyett együtt vásároltak egy közeli tanyán állítólag egy köteggel többet rakott fel a szekereire. A szóváltásból dulakodás lett s végül Pecskán kést rántva, Szatupárt fején s nyakszirtén úgy megszurta, hogy ütéréből ivben szökött ki a vér. Mikor a szerencsétlen összeroskadott, ellenfele még a mellébe mártotta a gyilkos szerszámot s ott hagyta elvérzeni. Estefelé roppant vértócsában bukkantak a holttestre arra menő mezei munkások. A gyilkost elfogták.

— Halál a sineken. Kracsun Daniszie kécsai lakos tegnap délelben a vasuti töltés mentén az ott szétszórta kukoricatörzsekre leült, hogy fátalalmait kipihanj. Miután előzőleg jól megebédelt és egy fél liter pálinkát is elfogyasztott, elaludt miközben teste lasankint a töltésre gurult, a hol egy tehervonat által darabokra szaggattatott.

— Nem Exarits. Említettük annak idején, hogy Nagyikindán a Bara nádjából a közel-múltban egy gyanus egyént zavartak ki. Akkor sokan azt hitték, hogy Exarits, a Wertheim szekrények titkainak alapos ismerője, a ki közvetlenül azelőtt szökött ki a szegedi csillagbörtönből, látogatott el Kikindára. Ez a feltevés nem bizonyult valósnak, mindazonáltal a kutatás és vizsgálat mégis fényes eredményre vezetett. A temesvári kapitányság ugyanis a napokban értesítette a rendőrséget, hogy a nagyikindai nádlakó, valószínűleg Rischek József lakatos, egy a délvidéken ismeretes notórius tolvaj volt, a kit most országszerte köröznék.

— Harez a huszárok és civílek közt. Nagyikindán, vasárnap éjjel nagy verekedés történt a Roszmann-féle korcsmában, huszárok rendes mulató helyén, huszárok és civílek közt. Lezsák György, Csurdi András és Dusán Mihály borközi állapotban bevetődtek a mulató huszárok közé, kik mindjárt nem jó szemmel nézték, hogy a civíli népség tánczra perdült, a miből kerekedett is olyan verekedés, hogy vértől szinte ázott a huszárok kardja. Lezsák György fején úgy rögton elterült a táncz helyen, a többiek is súlyosan megsérültek. Csurdit és Dusánt a rendőrség még azon éjjel bekísérte, Lezsákot pedig a városi orvos vette kezelés alá.

— Reszkess Bizancz. Temesvárról írják lapunknak: Megérkezett, itt van már városunk-

ban: „az értetlen gögös bugrisok rendreutasítója, a haza vándor lantosa, edes hazánk anyanyelv terjesztője:“ Hazafi Veray János! Ott áll az utcaasarkokon pántlikás kalapjában, csokros botjával és kínálja boldog-boldogtalannak az ő legujabb megrovási kalandjait. Mily rutul, mily hálátlanul bántak vele — a költővel — Debreczenben, Szabadkán, mely lenézéssel szólottak az ő országra szóló véleményéről a polgári házasságról. Most itt van Temesvárott. Bizton hiszi, hogy itt nem fog éhezni, emléklapjait 2—3 krajczárjával elfogják kapkodni, hogy itt nem lesz alkalma megrovásokra. Hát ne is legyen! A ki a madarokról gondoskodik, az erről a nagy, naiv gyermekről sem fog megfélekedni.

— Felhívás az iparossegédekhez. Városunkban f. évi november hó 1-től a kőműves és ács iparossegédek részére egy 6 óra terjedő szaktanfolyam nyitattik. A heti órák száma 4. És pedig: kedden és szombaton este 6—8 óráig. — Mindazon építő iparossegédeknek, kik iparágukban s az ahhoz szükséges szakrajzban, magukat tovább képezni akarják, melegen ajánlhatjuk, hogy e tanfolyamon résztvegyenek. A tanfolyam a vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur 1894. évi augusztus hó 29-én 35,527 szám alatt keletre ulelete alapján szerveztetik s célja törekvő fiatal iparosoknak alkalmat nyújtani arra, hogy magukat szakmájukban tovább képezzék s elsajátíthassák mindazon elméleti és gyakorlati ismereteket, melyekre egy önálló és értelmes iparosnak multhatlanul szüksége van.

Ily tanfolyam eddig csak Budapesten s egy két nagyobb városban létezett s ha akadt is városunkból egy-két törekvő fiatal ember, ki ott-honát elhagyva, ily tanfolyamon részt vett, azt csak nagyobb anyagi áldozat árán tehette. — Iparos segédeink ezentúl minden nagyobb áldozat nélkül itthon is résztvehetnek ily tanfolyamon, melynek látogatására a saját érdekükben hívjuk fel őket, mert ma már minden téren csak értelmes s szakmájában alaposan képzett egyénekre van szükség s közel van az idő, hogy nagyobb ipari vállalatoknál, pl. építkezéseknél csak oly iparosok fognak alkalmaztatni, kik bizonyítványt tudják igazolni, hogy ily tanfolyamot végeztek. Ez idő szerint már csak az az iparos boldogulhat s tarthat igényt a művelt iparos névre, ki az iparágához tartozó tárgyakat lerajzolni, vagy ily rajzokat megérteni s azok után dolgozni képes. A rajz azon nemzetközi nyelv, azon segéd eszköz, melylyel az iparos magát bárkivel megértetheti s bárkit is meg tud érteni. Tájékoztató megemlíti, hogy a kőművesek és ácsok minden a szakmájukba vágó rajzokat megfogják tanulni.

A beiratásokat a községi iskola épületében az iparos tanoncz iskola alulírt igazgatósága eszközözi. Beiratkozhatni e hó 15-étől november hó 1-ig. naponként délelőtt 10 órakor, vagy este 6 órakor. A beiratási díj 2 frt, tandíj 5 frt, minek fejében a tanfolyam a beiratkozott növendéket az összes rajzszerekkel ellátja. Beiratkozás alkalmával köteles minden iparossegéd munkakönyvét és elvégzett iskoláiról szóló bizonyítványait bemutatni.

A tanfolyamon a kőműves és ács iparossegédek kivül más iparágat művelő segédek is résztvehetnek s ezek a szakmájukba vágó tárgyak alap- és homlok rajzának és kereszt-metszetének rajzolásában fogják magukat gyakorolni.

B a a d e n K á r o l y,
ip. tan. isk. igazgató.

—x— Van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy őszi bevásárlási utamat befejezve Bécsből hazatértem és most a legujabb divat szerinti női konfekciókból, u. m. gallérok, pelerine-ek, capes, kabátok és esőköpenyekből dus raktárt tartok az őszi időnyre a legköltségszerűbb és a lehető legolcsóbb árak mellett. Minden hölgyet a saját érdekében tisztelettel figyelemztetni bátorodom, hogy szükségletei fedezése előtt a legnagyobb szakértelemmel összeállított áruaktáramat sziveskedjék megtekinteni. Kovács Gedeon.

S z i n h á z.

Nap és hold.

Lecocq ur nem tehet arról, hogy a közönség tegnap nem mulatott az ő darabjában, mert hiszen ő pazar kézzel szórta ebben a dallamos operetben is drága kincseit. Mit tehet ő arról, hogy az áriáit tönkre éneklik s hogyan gondolhatta librettistája, hogy valamikor egy komikus saját külön viczeivel korrigálja a szegény szelemtelen francia mondásait. Egyszóval a tegnapi operette előadás nem vált be. Bácskay Julcsa és Fejes Lidi igen jól néstek ugyan ki, de egyik sem vitte annyira, hogy valamelyiket

hatásos áriái közül megismételtették volna. Nem tudjuk a közönség lette-közönyösebb, vagy az énekesnők lesznek évről-évre gyengébbek. Tény annyi, hogy a taps előbb-utóbb csoda számba fog menni. Kenedics néhány magas hang kivágásával iparkodott a helylyelközzel fátyolozott hangja merev ellentállásáért kárpótolni. Szerepe betöltésére teljesen elégtelen volt Földváry. Sem hangja, sem alakja, sem játéka nem képesítik őt az első baritonista szerepkörére. A népdalban még csak megtűri az ember azokat a nyers hangokat, de az operetben duplán kirínak a fogyatékoságok, melyekben ugylátszik Földváry hangja bővelkedik. Tegnap éreztük csak igazán, mit vesztett a társulat Láng Ödönben. Mi örülnénk legjobban, ha az itt esett hiányok csak átmenő indispozicio eredményei volnának. Pikraterst Vihary adta. Ez a tehetséges komikus magamagának legnagyobb ellensége. Hiszen egy-két improvizáció szép dolog, de miért csinálja valaki az egész darabon végig a legrosszabb vicceket, azt nem vagyunk képesek érteni. Az igazgatóság feladatai közé tartoznék Viharyt erről leszoktatni. A kórus tegnap sem énekeit jobban és a zenekar még mindig haragszik az énekesekre, amit onnan következtetünk, hogy sohasem maradtak együtt. Ismerve Füredi vasvezét, bizunk benne, hogy ebben az időnyben alkalmunk lesz még jó ösz-szevágó operette előadásokat is hallani.

B.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A főrendiház ülése október hó 10-én.)

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főrendiház ma kezdte meg az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Ellene szóltak Zichy Nándor és Szapári István grófok, mellette Szontágh Pál és Hieronymi bellügyminiszter. A vita befejeztével megejtett szavazásnál a javaslatot általánosságban 102 szavazattal 96 ellenében elfogadták. A szavazás után a főrendek között rop-pant izgalom támadt, mert senki sem ismerte az eredményt. Végre is az elnök kihirdette az eredményt, melyet a haladó párt zajosan megéljenzett.

A részletek iránt már alig érdeklődtek Zichy gróf hívei, úgy hogy a javaslatot majdnem vita nélkül részleteiben is elfogadta a főrendiház.

Evangelikus gyűlés.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A bányakerületi evangelikus közgyűlés ma vette kezdetét Budapesten. Sárkány püspök megnyitó beszédében igen melegen nyilatkozott az egyházpolitikai kérdésekről.

Az elmebeteg czár.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pétervárról érkezett táviratok a legellentétesebb híreket hozzák a czár állapotáról. Némelyek szerint udvari körökben úgy nyilatkoznak, hogy a czáron elmezavar tünetei mutatkoznak. Amellett álmatlanságban és nagyfoku idegességben szenved, úgy hogy környezetében szélütéstől tartanak. Más táviratok alaptalanoknak mondják ezeket a híreket és terjesztésük meggátolására hivatalos jelentéseket fognak kiadni.

A kínai háboru.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Pekingből jelentik, a várost úgy a benszülöttek mint az idegenek kezdik elhagyni. Ma már biztosra veszik, hogy a japánok nemsokára ostrom alá veszik Pekinget is, és a viszonyok

mai állása mellett nem valószínű, hogy be is veszik.

Orvosok a czárról.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A táviró ma a czár két orvosának véleményét hozza az orosz uralkodó betegségről. Sacharjin orvos véleménye szerint a czár betegsége gyógyíthatatlan, de a tudomány segítsége mellett még elhuzhatja néhány hónapig. Leyden orvos szerint a javulás nincs kizárva.

A martiromság sulyosodik.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kolozsvarról telegrafálják, hogy ott Albini Septimius, aki a memorandum tárgyalása során meg nem jelent, ma harmadfél évi fogságra ítélték.

A martírka szerencséseje.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagyszebenből telegrafálják, hogy az odaváló ügyvédi kamara elhatározta, hogy a memorandum-pörben elítélt Ratiut nem függeszti fel az ügyvédség gyakorlatától, mert a cselekmény, amely miatt elítélték, nem becsutellenítő.

Nagybecskerekéi városi színház.

Bérlet 3. szám. Idény-előadás 5.

Szerdán, 1894. október 10-én:

A V A S G Y Á R O S.

Színház 4 felvonásban. Irta: Önnel György. Fordította: Fáy J. Béla. (Rendező: Könyves.)

S z e m é l y e k:

Beaulieu, marquisné	— — — —	Kövyiné Julia
Claire, leánya	— — — —	Holécay Ilona
Oktav, fia	— — — —	Delli Henrik
Bligny, hercege	— — — —	Szebenyi Antal
Derblay Philippe	— — — —	Könyves Jenő
Susanne, huga	— — — —	Kápolnai Irén
Prefont, báró	— — — —	Földváry József
Sophie, neje	— — — —	Makó Rózsika
Mulinet, gazdag gyáros	— — — —	Vihary E.
Athenais, leánya	— — — —	Simándiné
Bachelin, jegyző	— — — —	Kövy Ede
Servan, orvos	— — — —	Hernády J.
Gobert	— — — —	Láugh Jenő
Pontac	— — — —	Pásztor J.
Egy inas	— — — —	Kiss József
Inas, Philippnél	— — — —	Mikszay J.
Brigitta, cseléd	— — — —	Erdélyi Ottilia

Kezdeté fél 8 órakor.

Holnap csütörtökön szinre kerül: **Megboldogult.**

Felölös szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Hirdetések

15.530. ki. sz. 1894. (733—1.1)

Pályázat.

Nagy-Becskekerek r. t. város tanácsánál egy 1 frtos napidíj élvezetével javadalmazott dijnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi október hó 14-ik napjának déli 12 órájáig ezen polgármesteri hivatalnál benyujtsák.

Nagy-Becskekereken, 1884. okt. 9.

Krsztics János,
polgármester.

(727—3.3)

Árverési hirdetés.

Alólirt község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező „Greda“ dűlőben fekvő 400 hold legjobb minőségű szántóföld az 1895. gazdasági évre 2 holdas parcellákban felosztva folyó évi október hó 15-én délelőtt 8 órakor a helyszínen árverés útján haszonbérbe fog adni, azonnali készpénz fizetés mellett.

Basahid, 1894. október hó 6-án.

S z á v i c s,
jegyző, **Budurin Száva,**
bíró.

H i r d e t é s e k.

2472. szám.

(713—3.1)

Versenyárgyalási hirdetés.

Törntálvármegye tek. törvh. bizottsága a községi képviselő testület által 27/kgy. ex 1892. sz. határozattal elfogadott „községi rendőrség“-re vonatkozó szabályrendeletét 1049/kgy./27039/1894. számú b. határozatával jóváhagyta, mindezeknél fogva az alábbiakra nézve a zárt ajánlati versenyárgyalás f. é. november hó 8-án reggel 10 órakor Pérlasz községhez tanácsstermben fog megtartani. Felkértek mindazok a kik hajlandók a szállítást elvállalni, hogy zárt ajánlataikat 10% bánatpénzzel ellátva a mondott határidőn belül annál is inkább bemutassák, mert a később érkezettek figyelembe vehetők nem lesznek. A posztó minták azonban már jó eleve bemutatandók lesznek.

Kiköttek hogy az alant felsorolt tárgyak ez év december hó 25-ig átadva legyenek, amennyiben pedig a követelmények illetve bemutatott mintáknak meg nem felelnek, — azok visszautasítottak a nélkül, hogy az illető azért bármely kárpótlást igényelhesen.

1. 17 drb szürke posztó rubbony, lengyel nadrág és mellény;
 2. 17 drb szürke posztó köpeny szövet béléssel;
 3. 17 pár csizma bagaria bőrből;
 4. 17 drb bőrsapka fekete-fehér lófarkkal;
 5. 17 drb sapka csendőr alakú;
 6. 17 kalap fehér lófarkkal (kalapok és sapkák fehér fém emblemmel „rendőr“ felírással ellátva);
 7. 17 drb nemzeti színű karóv;
 8. 17 drb rendőri síp nemzeti színű zsinórral és bojtjal;
 9. 18 drb Werndl fegyver szurony, karddal és 1000 drb tölténnyel
 10. 3 drb karabély 100 drb tölténnyel
 11. 3 drb lovassági kard
 12. 3 drb forgópisztoly 200 drb tölt.
 13. 17 drb számozott 1—17-ig melljelvény fémből
 14. 3 drb nyereg
 15. 3 drb kantár
 16. 17 drb nagy bőrtáska (lásd csendőrségnél);
 17. 17 drb vas ágy teljesen felszerelve (lásd csendőrségnél);
 18. 17 pár kézi- és láb-láncz Wertheim lakattal (lásd csendőrségnél).
- Kelt Pérlaszon, 1894. évi október hó 1-én.

Ivánovits,
jegyző.Mirkov,
bíró.

19.283. sz. 1894.

(729—2.2)

Árlejtés.

Német-Szent-Mihály községben róm. kath. templom építésének biztosítására folyó hó 13-án d. e. 10 órakor az alulírt m. kir. jószágigazgatóságnál nyilvános szó- és írásbeli árlejtés fog tartatni.

Az árlejtési költségek a kézi és igaznapszámok értékének beleszámításával 19.754 frt 47 krral vannak előirányozva és ajánlatok úgy az egyes szakmintákra külön-külön, mint az egészre összesen is tehetők.

Vállalkozni kívánók a vállalati összeg 10%-nak megfelelő bánatpénzt kötelesek letenni vagy írásbeli ajánlataikhoz mellékelni.

A terv és költségvetések alulírt igazgatóságnál betekintheők.

Temesvárott, 1894. évi október hó 4.

M. kir. jószágigazgatóság.

É r t e s í t é s.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben a Hunyady-utcában, az Eckstein-féle házban a modern kor követelményeinek megfelelő

szállítási- és bizományi-üzletet

nyitottam.

Mint Hirsch C. H. & Co. bécsi és a magyar kiviteli és csomagszállítási r. t. budapesti csomagszállító, valamint Schneider J. és Társa budapesti és bécsi nagyszállító cégek képviselője azon helyzetben vagyok, hogy úgy darab, valamint waggonárak szállítását a hajó- és vasuti-állomásoktól és vissza a leggyorsabb kiszolgálás biztosítása mellett a legjutányosabb áron eszközölhetem.

Különös figyelembe bátorodom ajánlani költözködési berendezésemet, mely már a legközelebbi negyedben használható.

(731—3.1)

Sonnenfeld Emil.

Hirdetés.

Alulírott igazgatóság nagybecskereki állomásán vendéglő épületet létesített, mely vendéglő bérletére pályázni óhajtok felszólítanak, hogy ajánlataikat 1894. évi október hó 25-én, déli 12 óráig a m. kir. államvasutak nagybecskereki üzletkezelőségénél írásban beadják.

A bérlet tárgyát képezi:

Az épület földszinttől 130 □m. I., II., és III. oszt. éttermek, 96 □m. vendéglői üzemhez szükséges egyéb helyiségek.

Az emeleten 3 szobából álló vendéglői lakás, 3 idegen szoba, összesen 70 □m. területtel.

Az épület mellett körülbelül 450 □m. kerthelyiség és az I., II. oszt. étterem előtt 30 □m. veranda.

Az összes helyiségek butorozva vannak.

A bérlet kezdete 1895. évi január hó 1-én, rövidebb időre, mint 5 esztendőre ajánlat nem tehető, felajánlható legkisebb évi bérösszeg 1500 frt.

A bérleti ajánlatokhoz 200 frt bánatpénz csatolandó és az ajánlatban kijelentendő, hogy az ajánlattevő 1894. év november hó 25-ig kötelezettségben maradt.

Ha ajánlattevő ezen időpontig hozzá intézendő felszólítás után 8 napon belül bármi okból a bérszerződést alá nem írja, vagy a szerződésben kikötött óvadékot le nem fizeti, a bánatpénz minden jogorvoslat kizárásával a nkikinda—nbecskereki vasut tulajdonába megy át.

A megállapítandó bérösszeg félévi részlete a szerződéskötés alkalmával óvadékként fizetendő, mely összeg a bérlet egész tartama alatt alulírott igazgatóságnál letétbe helyezve marad és le nem foglalható.

A szerződés minta a nagybecskereki üzletkezelőségénél betekintheők.

Budapest, 1894. évi szeptember hó 28-án.

(732—3.1)

A nagykikinda—nagybecskereki vasut igazgatósága.

Gyár: Szőreg.

Igazgatóság: Szeged, Kelemen-utca, 7. sz.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár részvénytársaság

ajánlja a nagyérd. gazda-közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor } műtrágyáit
nitrogén }
kali }

nemkülönbön szabadalmát képező
különlegességeit
mindennemű gazdasági növényekre.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontat bármely készséggel küld

(640—10.8)

az igazgatóság.